

Сръдна Стара планина заема тази част, която се простира от Арабаконашката седловина на изток и стига до възелния пункт Демиръ Капия, дето единното вододѣлно било се раздвоява, за да се продължи и към планинитѣ отъ Тунджанския масивъ. Диплитѣ въ тази част на планината сж развити откъм северната страна, дето постепенно преминаватъ въ Дунавската Столова земя. Южнитѣ склонове сж прекъснати отъ надлъжната процепна и разседна линия, поради това тѣ сж стръмни.

Източна Стара планина заема цѣлото протяжение отъ Демиръ Капия до черноморскитѣ брѣгове. Тя е характерна по две нѣща: 1) съ това, че постепенно се понижава къмъ изтокъ и 2) съ това, че склоноветѣ ѝ падатъ равномерно, както къмъ северъ, така и къмъ югъ. Поради това тя се явява като двустранно нагъната зона отъ старопланинската диплова джга.

Също и тритѣ орографски единици отъ общата Родопска маса, която се простира въ Царство България—именно, Родоба, Рила и Пиринъ, иматъ свои твърде характерни белези.

Родоба е най-широка и твърде разнообразна планинска маса. Въ сръдната си част тя надминава 100 км. ширина. Отъ тамъ водятъ начало и най-якитѣ притоци на Марица. На първо мѣсто стои Вѣча, после идатъ Арда, Елли дере и Чепеларска рѣки.

Съ западната си част Родоба постепенно се повишава и стига въ високитѣ региони на Рила. Преминането на тази планина къмъ Рила е съвсемъ незабѣлзано, тъй като отъ дветѣ страни на горната Марицина долина и седловината Завратица къмъ Места имаме все сѣщи тектонични линии, все сѣщи геологични материяли, все сѣщи геоморфологични форми.

Рила е най-високата българска планина. Характерното въ нея сж ледниковитѣ форми по нейния високъ подалпийски и алпийски пояси. Още отъ западната част на Родоба се появяватъ тѣзи форми, но при Рила тѣ получаватъ твърде характерно развитие: дълбоки циркуси, множество планински езерца въ тѣхъ, тѣсни и съвсемъ заострени скалисти била между циркуситѣ.

Пиринъ завзема цѣлото пространство между долинитѣ на Места и Струма. На югъ отъ нашата държавна граница тя се простира също между тѣзи рѣки и стига до бѣломорскитѣ брѣгове. Следъ Рила тя е втора по височина. Алпийската част на тази планина е северната, дето по теменната зона се редятъ типични ледникови форми. Въ десеткитѣ обширни планински циркуси тукъ намиратъ мѣсто по-вече отъ сто малки и голѣми планински езерца. Отъ последнитѣ взематъ начало и якитѣ Местини и Струмски притоци, изтичащи отъ Пиринъ.

Географски области въ Царство България. — При всичко че територията на царството заема едва три ширинни градуса, дето при нормални условия — равнина или морска повърхнина—не би могло да се очакватъ голѣми климатични и ландшафтни различия, при съществуващитѣ, обаче, въ страната орографски отношения, а също и при близостта на две морета, особно на южното (Бѣло море), което влиза въ зоната на Сръдиземноморието, България има твърде разнообразни климатични отношения.

На северъ отъ билото на Стара планина, а това е цѣлата *Дунавска Столова земя*, има чисто континентални температурни и валежни отношения. Къмъ тази част може да се причисли и твърде тѣсната ивица отъ земя покрай черноморското крайбрѣжие, дето температурнитѣ отношения се умекчаватъ презъ зимната половина на годината.

Долината на Марица и крайбрѣжната част на Бѣломорието, чакъ до вододѣла на Родоба, се намиратъ отчасти подъ влиянието на Сръдиземноморието, отчасти пъкъ сж запазени чрезъ Стара планина отъ северното континентално влияние. Южно отъ Стара планина влиянието на Черно море почти пре-

Тoundja. Les plissements de cette partie de la montagne sont développés du côté septentrional, où elles se confondent graduellement avec la terre tabulaire du Danube. Les versants méridionaux sont escarpés parce qu'ils sont entrecoupés par la ligne de faille longitudinale.

Stara-Planina orientale occupe une étendue de Démir-Kapou, jusqu'à la côte de la mer Noire. Elle se caractérise par deux signes (particularités): 1) qu'elle s'abaisse graduellement vers l'orient et 2) que ses versants descendent dans la même proportion vers le nord que vers le sud. C'est à cause de cela qu'elle apparaît comme une zone de l'arc ondulé de Stara-Planina, plissée sur les deux côtés.

De même, les trois unités orographiques de la masse totale de Phodopa qui s'étend dans le Royaume de Bulgarie, à savoir: la Rhodopa, Rila et Pirin, ont des traits assez caractéristiques.

La montagne de *Rhodopa* est une masse montagneuse très large et très variée. Dans sa partie médiane, elle a une largeur de plus de 100 kilomètres. C'est de là que prennent leurs sources les affluents les plus importants de la Maritza: en premier lieu, Vatcha, puis Arda, Elli-déré et la rivière de Tchépélaré.

Dans sa partie occidentale, la montagne de Rhodopa s'élève graduellement et atteint les régions hautes de la montagne de Rila, avec laquelle elle se confond imperceptiblement, parce que des deux côtés de la partie supérieure de la vallée de Maritza et du col Zavraticza, dans la direction de la rivière de Mesta, on trouve les mêmes lignes tectoniques, les mêmes matériaux géologiques et les mêmes formes géomorphologiques.

La montagne de *Rila* est la plus haute des montagnes bulgares. Ainsi que la partie occidentale de Rhodopa, elle se caractérise par les formes glaciales dans ses hautes régions alpestres et sousalpestres. Ces formes cependant sont développées plus distinctement dans la montagne de Rila que dans celle de Rhodopa occidentale: des cirques profonds, contenant plusieurs lacs montagneux, séparés des crêtes étroites et à pic.

La montagne de *Pirin* occupe l'étendue entre la vallée de Mesta et celle de Strouma. Elle se prolonge au sud, entre les vallées des mêmes rivières, traverse la frontière politique bulgare, et se termine auprès des côtes de la mer Egée. Elle tient, par sa hauteur, la seconde place après la montagne de Rila. La partie septentrionale a un caractère alpestre, où, sur les hauteurs, on trouve des formes glaciales typiques. Les nombreux vastes cirques contiennent plus de cent petits et grands lacs, d'où prennent leurs eaux les affluents des rivières Mesta et Strouma.

Régions géographiques du Royaume de Bulgarie. Quoique le territoire du Royaume occupe à peine trois degrés de latitude, où dans des conditions normales — plaine ou surface de la mer — on ne pourrait s'attendre à de grandes différences climatiques et de paysage, grâce aux conditions orographiques du pays même, ainsi qu'à la proximité de deux mers, particulièrement de la mer Egée entrant dans la zone de la Méditerranée, la Bulgarie a des conditions climatiques très variés.

Au nord de la crête de Stara-Planina, s'étend la *terre tabulaire du Danube*, qui a des conditions essentiellement continentales, au point de vue de la température et des pluies. A cette région se rattache aussi la bande de terre très étroite sur la côte de la mer Noire, où les conditions climatologiques sont adoucies pendant la moitié hivernale de l'année.

La vallée de Maritza et les côtes de la mer Egée, jusqu'à la ligne de partage des eaux de Rhodopa, sont en partie sous l'influence de la Méditerranée et en partie protégés par la montagne de Stara-Planina de l'influence continentale septentrionale. L'influence de la mer Noire, au sud de la montagne de Stara-Planina, s'étend presque au-delà du bassin de Maritza, de sorte que toute la terre, entrant dans le bassin de Ma-